

фінансові інституції (як особливе) — до фінансових організацій. У широкому розумінні фінансові інститути виступають організованими фінансовими правилами фінансові інституції.

З цими двома термінами — інститути та інституції — на нашу думку варто пов'язувати різні похідні конструкції — інституціональний (утворений від терміну «інститут») та інституційний (від «інституція»).

Таким чином, досліджуючи проблему використання інституційної теорії у фінансах, варто зазначити, що в цьому проявляється, з одного боку, зростаюча теоретична значимість інституційного напрямку на пострадянському науковому просторі. З іншого боку, знаходить свій прояв у прагненні віднайти чергову теоретичну «панацею». При цьому виникає проблема термінологічної коректності і категоріального походження інституційних досліджень. Використання методології інституціоналізму, адекватної сучасній економічній системі, потребує взаємного узгодження апарату теорії і практики інституційних складових.

Література

1. *Гайдай Т. В.* Институтация как инструмент институционального экономического анализа // Экономическая теория. — 2006. — № 2. — С. 53—64.
2. *Росецька Ю. Б.* Інституційні рівні та проблеми перехідної економіки // Научные труды ДонНТУ. Серия: экономическая. — 2006. — Вып. 103–4. — С. 79—84.
3. *Петрученко О.* Латинско-русский словарь. — М.: Греко-латинский кабинет Ю. А. Шичалина, 1994. — 810 с.
4. *Норт Д.* Институты, институциональные изменения и функционирование экономики: пер. с англ. / Нестеренко А.Н. — М.: Фонд экономической книги «Начала», 1997. — 180 с.

УДК 336.148

Д. С. Козар, асист.
кафедри економічного аналізу та фінансів,
Національний гірничий університет

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНТРОЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ФІНАНСІВ В УМОВАХ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Необхідною умовою забезпечення конкурентоспроможності країни в умовах вільного руху капіталу та робочої сили є активізація інноваційно-інвестиційної діяльності, яка стосується не

тільки окремих підприємств, а й регіонів, країни в цілому. Мається на увазі створення такої інфраструктури регіону (транспорт, зв'язок, комунальне господарство), яка б відрізнялась інноваційністю рішень та відповідала стандартам високого рівня якості життя. Такий ефект може бути досягнутий як застосуванням різних форм власності підприємств, формуючих інфраструктуру регіону, так і ефективним бюджетним фінансуванням її розвитку [4]. Аналіз джерел фінансування інвестиційних програм в Україні дозволив виокремити наступні: власні кошти підприємств та організацій (приватних структур), кошти державного та місцевих бюджетів, кошти фінансово-кредитної системи (кредити банків та фінансових установ), заощадження громадян. Згідно із статистичною інформацією (2000—2008 рр.), головним джерелом фінансування інвестиційних програм є власні кошти підприємств (близько 60 %). Фінансування із використанням коштів державного та місцевого бюджетів становить порівняну невелику частку в загальній структурі фінансування (близько 10 % у період з 2000 до 2006 рр. та лише близько 5 % у 2007—2008 рр.). Протягом цього ж періоду спостерігається тенденція до активізації використання банківських кредитів та різних позик як джерел фінансування інвестиційних програм (2 % — у 2000 році та 13—15 % у 2007—2008 рр.) [3]. З Постанови КМУ «Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності на 2002—2010 роки» № 1801 від 28.12.2001 року: фінансування інвестиційних програми з державного та місцевих бюджетів здійснюється у межах видатків на капітальні вкладення та капітальні видатки на проведення структурної перебудови економіки за пріоритетними напрямками; Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади забезпечують виконання інвестиційних програми за рахунок і в межах бюджетних видатків на відповідний рік; підприємства та організації виконують інвестиційні програму за рахунок власних коштів, кредитів банків, коштів іноземних інвесторів і населення, інших джерел фінансування [1].

Разом з тим розпорядники бюджетних коштів, далеко не завжди забезпечують їх ефективне використання. З цим пов'язані рішення щодо передачі низки об'єктів інфраструктури у приватну власність, що теж має свої вади, особливо стосовно стратегічних об'єктів життєзабезпечення (об'єкти водо- та газопостачання, очисні споруди), або об'єкти підвищення рівня соціального захисту населення (міський транспорт, введення шкільних автобусів, тощо). Виникає проблема контролю використан-

ня бюджетних коштів, оцінки ефективності їх використання в умовах постійної зміни зовнішніх факторів (підвищення цін на товари та послуги, включаючи фінансові). Особливої актуальності процес набуває у зв'язку з процесом децентралізації у бюджетній сфері, який передбачає більшість податків, які сплачуються фізичними та юридичними особами залишати на місцевому рівні.

Тому метою даних тез є висвітлення методичних підходів до реалізації контрольної функції фінансів при аналізі використання бюджетних коштів в умовах впливу зовнішніх факторів, а саме розкриття впливу інфляційних процесів на усі елементи кошторисної вартості інвестиційних програм, визначення оптимального вибору постачальників сировини, матеріалів, підрядників та субпідрядників, визначення впливу змін в умовах кредитування, а також визначення ефективності залучення при реалізації програми джерел боргових коштів (муніципальні займи, види та джерела отримання кредитів, що використовуються при реалізації програми). У доповіді також розглядається доцільність та ефективність обраної системи страхування ризиків, якими супроводжується виконання інвестиційної програми. Тільки з урахуванням перелічених чинників можливе встановлення реальної вартості інвестиційного проекту удосконалення інфраструктури регіону, а також моніторинг та оцінка ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих на його виконання. При цьому контрольна функція фінансів не тільки сприяє виявленню порушень, а і забезпечує ефективне використання бюджетних коштів, що і є її кінцевою метою [2].

Література

1. Постанова КМУ «Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності на 2002 — 2010 роки» № 1801 від 28.12.2001 р.
2. *Опарін В. М.* Фінанси (загальна теорія) / Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2002. — 240с.
3. *Ванькович Д. В., Демчищак Н. Б.* Аналіз фінансових джерел формування інвестиційних ресурсів України / Фінанси України. — 2007. — № 7. — С. 72—84
4. *Гаверілюк О. В.* Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України / Фінанси України. — 2008. — №2. — С. 68—81